

Krizové řízení z pohledu malých obcí

Jaroslav Vlachynský

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jaroslav Vlachynský
Osobní číslo: L12323
Studijní program: B3909 Procesní inženýrství
Studijní obor: Ovládání rizik
Forma studia: kombinovaná

Téma práce: Krizové řízení z pohledu malých obcí

Zásady pro vypracování:

1. Na základě dostupných zdrojů zpracujte rešerši z problematiky krizového řízení z pohledu malých obcí.
2. Definujte úkoly krizového řízení udávané malým obcím legislativou a zmapujte současný stav jejich realizace.
3. Porovnejte současný stav vybraného vzorku obcí se stavem požadovaným legislativou, porovnání vyhodnoťte a analyzujte.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. Ochrana obyvatelstva. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005, 140 s. ISBN 80-86634-70-1.

[2] HORÁK, Rudolf. Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: (prevence řešení mimořádných krizových situací). Praha: Linde Praha, 2011, 456 s. ISBN 978-80-7201-827-7.

[3] POLIÁN, Milan. Organizace a činnost veřejné správy. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001, 342 s. ISBN 80-7175-098-0.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jakub Rak

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce:

6. února 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

16. května 2015

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Předmětem bakalářské práce „Krizové řízení z pohledu malých obcí“ je analýza současného stavu zajištění krizového řízení z pohledu malých obcí v České republice. Teoretická část bakalářské práce přibližuje pojmy, orgány, dokumentaci krizového řízení a postavení obcí v oblasti krizového řízení. Mapuje aktuální platnou legislativu vzhledem k malým obcím. Praktická část bakalářské práce analyzuje reálnou situaci krizového řízení z pohledu malých obcí ČR a přibližuje pohled obcí na řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Klíčová slova: malá obec, krizové řízení, mimořádná událost, krizová situace.

ABSTRACT

Thesis "The crisis management from the perspective of small municipalities" is an analysis of the current security situation of crisis management from the perspective of small municipalities in the Czech Republic. The theoretical part explains terms, institutions, documentation of crisis management and the status of municipalities in crisis management. Contemporary valid legislation due to the small municipalities surveys. The practical part of the thesis analyzes the real situation of crisis management from the perspective of small municipalities in the Czech Republic approaches view of municipalities to deal with extraordinary events and crisis situations.

Keywords: small municipalities, crisis management, extraordinary event, crisis situation.

Poděkování:

Touto cestou chci poděkovat svému vedoucímu práce panu Ing. Jakubovi Rakovi, za velmi cenné rady a připomínky, při zpracování této práce. Mimo to chci poděkovat své manželce, rodině, přátelům za podporu během studia.

Motto:

„Vzdělání má hořké kořeny, ale sladké ovoce.“

Demokritos

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	11
1.1 POJMY V KRIZOVÉM ŘÍZENÍ	12
1.1.1 Mimořádná událost (MU).....	12
1.1.2 Krizová situace (KS).....	12
1.1.3 Krizový stav	12
1.1.4 Kritická infrastruktura (KI).....	13
1.2 ÚTVARY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	14
1.2.1 Obec	15
1.2.2 Malá obec	15
1.2.3 Obec s rozšířenou působností (ORP).....	15
1.3 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM (IZS).....	16
1.4 LEGISLATIVA	16
1.4.1 Základní zákony	17
1.4.2 Legislativa z pohledu obce	18
1.5 DOKUMENTACE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	20
1.5.1 Krizový plán.....	20
1.5.2 Havarijní plán kraje.....	21
2 POSTAVENÍ OBCÍ V SYSTÉMU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	23
2.1 PŮSOBNOST ÚTVARŮ OBCE V KRIZOVÉM ŘÍZENÍ	23
2.2 PŘIPRAVENOST OBCE NA MU A KS	23
2.3 KRIZOVÁ DOKUMENTACE OBCE.....	24
2.4 OBSAH A ZÁSADY KRIZOVÉ DOKUMENTACE OBCE.....	25
2.5 FINANCOVÁNÍ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ NA ÚROVNI OBCÍ.....	25
2.6 FÁZE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	27
3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ Z POHLEDU MALÝCH OBCÍ	28
3.1 POVINNOSTI STAROSTŮ A OBCÍ ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	28
3.2 POVINNOSTI STAROSTŮ A OBCÍ V KRIZOVÝCH SITUACÍCH	29
3.3 POVINNOSTI OBCE V OBLASTI INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA	29
3.4 POVINNOSTI STAROSTŮ A OBCÍ PLYNOUCÍCH ZE ZÁKONA	30
4 CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE A METODIKY ZPRACOVÁNÍ	31
5 POSOUZENÍ WEBOVÝCH STRÁNEK OBCÍ	32
5.1 ZÁVĚR POSUZOVÁNÍ WEBOVÝCH STRÁNEK.....	36
6 ANALÝZA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ POMOCÍ KONTROLNÍHO	

SEZNAMU – CHECK LISTU	37
6.1 HODNOCENÍ KONTROLNÍHO SEZNAMU	39
7 SWOT ANALÝZA	40
7.1 VYHODNOCENÍ ANALÝZY SWOT	41
7.2 SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)	42
7.3 SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)	43
7.4 PŘÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES)	43
7.5 HROZBY (THREATS)	44
8 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	45
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	48
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	51
SEZNAM OBRÁZKŮ	52
SEZNAM TABULEK	53

ÚVOD

I v dnešní hektické době, kdy lidé stále někam spěchají, jsou okamžiky, kdy je nutné zpomalit a začít přemýšlet s klidnou hlavou. Takovým okamžikem jsou většinou vzniklé mimořádné události, které mohou přerůst v krizové situace.

Lidstvo se neustále vyvíjí a technologie s ním, výsledkem tohoto postupu je, že dnes čelíme úplně jiným hrozbám, než naši předci. Dříve to byla ve velké většině příroda, která naše předky sužovala, ať už rozsáhlými povodněmi, zemětřesením, sesuvy půdy, tsunami a dalšími přírodními katastrofami. Mezi dnešní hrozby patří především terorismus a zbraně hromadného ničení, které nás nejvíc ohrožují a mohou mít pro nás katastrofální následky. Nikdy není dopředu jasné, kdy tento způsob narušení bezpečnosti může nastat, proto je velmi důležité, aby lidé byli připraveni čelit tomuto ohrožení. Je nutné, aby byly státem dané legislativní nástroje, které definují koordinaci postupů, určují preventivní kroky a odpovědnost za neplnění zákonem stanovených povinností při vzniku mimořádné události a krizové situace.

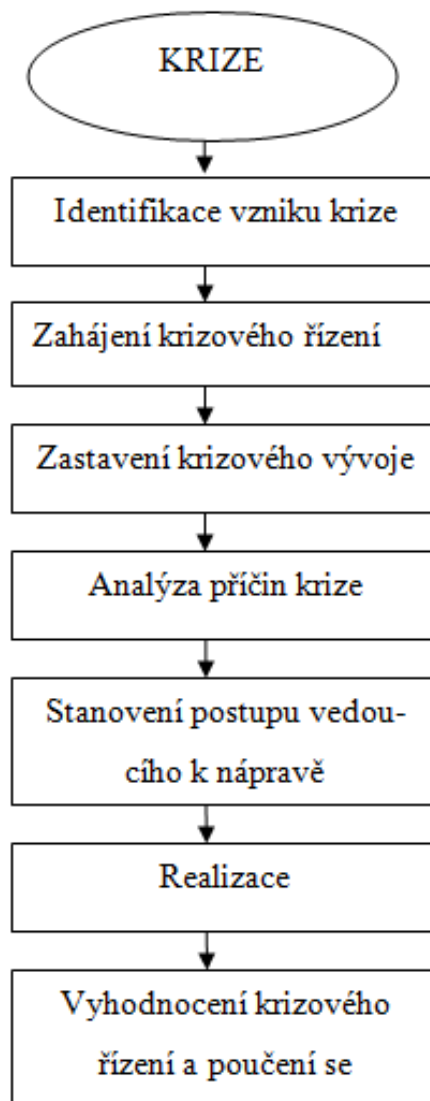
Hlavním úkolem bakalářské práce je analyzovat úkoly krizového řízení z pohledu malých obcí. Teoretická část obsahuje pojmy a útvary krizového řízení. Dále je zde popsán integrovaný záchranný systém, legislativa a dokumentace krizového řízení. Posledním tématem, které je zde rozebráno, je postavení obcí v této oblasti.

Praktická část je zaměřena na analýzu webových stránek obcí. Byla použita metoda komparace, která posuzuje, zda se problémem krizového řízení obce zabývají na svých webových stránkách v rozsahu definovaném legislativou. Dále byl starostům vybraných obcí zaslán kontrolní seznam otázek, z oblasti připravenosti jejich obcí na mimořádné události a z následných odpovědí byl proveden závěr. Jako poslední metoda je použita SWOT analýza, která zjišťuje bilanci připravenosti plnění požadavků krizového řízení obcí při řešení vzniklých mimořádných událostí a krizových situací.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení je souhrn ovládacích činností trvale příslušných orgánů zaměřených na analýzu a zhodnocení bezpečnostních rizik, chystání, pořádání, uskutečnění a sledování činností konaných v souvislosti s organizací a řešením krizových situací. V mnoha případech je součástí řízení bezpečnosti a je nedílnou součástí řízení státu, organizace či jiné instituce, které mají zájem na svém rozmachu. [1]

Obr. 1 Diagram obecného schématu krizového řízení [2]

1.1 Pojmy v krizovém řízení

Pojmů v krizovém řízení je mnoho, zde je uvedeno několik základních.

1.1.1 Mimořádná událost (MU)

Mimořádná událost (MU) je událost negativního působení sil, jevů vyvolanými přírodními vlivy nebo vlivem působením člověka, haváriemi. Tyto události žádají realizaci záchranných a likvidačních prací. [20]

Mimořádné události dle původu jsou přírodní, antropogenní (vyvolané člověkem) a smíšené. Na základě vzniku se MU dělí na skokové (vteřiny, minuty), krátkodobé (hodiny), střednědobé (dny) a dlouhodobé (dny, měsíce). Poslední rozdělení je podle velikosti postiženého území a to je na lokální (nepřesahuje hranici obce), regionální (nepřesahuje hranici kraje), celostátní (postižení celého území státu) a globální (dopad na více států). [3]

1.1.2 Krizová situace (KS)

Krizová situace (KS) je mimořádná událost, při které jsou dány v sázku důležité hodnoty, zájmy či statky státu a jeho obyvatel. Vznikající nebezpečí a způsobené škody nelze odvrátit běžným působením orgánů veřejné moci, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních souborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb, právnických a fyzických osob.

Jedná se o těžce předvídatelný průběh skutečností po narušení rovnovážných stavů přírodních, technických, ekologických, ekonomických, sociálních a společenských systémů, v důsledku kterého dochází k ohrožení zdraví nebo majetku občanů, životního prostředí, vnitřní nebo vnější bezpečnosti státu či veřejného pořádku. [21]

1.1.3 Krizový stav

Krizový stav nastává v důsledku vzniklé krizové situace. Může mít několik podob, jako stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Krizové stavy vyhláší pouze útvary krizového řízení, a to za podmínek stanovených příslušným zákonem. Pokud je takový stav vyhlášen, lze to považovat za oficiální vyjádření příslušného útvaru k dané situaci. Vzniklá situace podléhá kritériím krizové situace a stát (nebo kraj) přebírá odpovědnost, včetně finančního vypořádání nad řešením dané krize. Součástí vyhlášení krizových stavů jsou regulační opatření. [3]

Tab. 1 Přehled vyhlášených krizových stavů [22]

KRIZOVÝ STAV	VYHLAŠUJE	PRO ÚZEMÍ	MAX. DOBA TRVÁNÍ
Stav nebezpečí	Hejtman kraje	Celý kraj nebo část kraje	30 dnů (déle se souhlasem vlády)
Nouzový stav	Vláda ČR	Celý stát nebo omezené území státu	30 dnů (déle se souhlasem poslanecké sněmovny)
Stav ohrožení státu	Parlament ČR na návrh vlády ČR	Celý stát	Není omezeno
Válečný stav	Parlament ČR	Celý stát	Není omezeno

1.1.4 Kritická infrastruktura (KI)

Kritickou infrastrukturu (KI) tvoří prvky nebo systémy prvků (stavby, zařízení, prostředky, doprava) a jejich provozovatelé. Tyto prvky jsou důležité pro zajištění bezpečnosti státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva a ekonomiku státu. [4]

Známe místní kritickou infrastrukturu, která sehrává důležitou roli v oblasti krizového řízení na úrovni obcí, obcí s rozšířenou působností (ORP) a krajů. [23]

Můžeme zde zařadit přenosové a distribuční soustavy elektrické energie a zemního plynu, prodejny pohonných hmot, zásobování pitnou vodou, rostlinou, živočišnou a potravinářskou výrobu, zdravotnictví. Dále zde patří silniční a železniční doprava, komunikační a informační systém, poskytování služeb v bankovníctví a pojišťovnictví, nouzové služby a to zejména integrovaného záchranného systému (IZS) a v neposledním zajištění výkonu státní správy v KS. [4, 23]

Ministerstva a ústřední právní orgány určují prvky kritické infrastruktury. Provozovatelé prvků KI zpracovávají „Plán krizové připravenosti subjektů kritické infrastruktury“ k činnosti a ochraně za krizových stavů. Pokud tyto plány plní současně opatření vyplývající z krizových plánů, potom je zde zahrnuto i zabezpečení uložených úkolů. Daná kritéria pro určení prvku kritické infrastruktury jsou stanovena Nařízením vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. [4, 23]

1.2 Útvary krizového řízení

Útvary krizového řízení, jsou stanovené zákonem a zajišťují obranu České republiky před vnějšími vlivy. Tyto instituce dále zajišťují ve prospěch svého zřizovatele zabezpečení analýzy, vyhodnocení ohrožení bezpečnosti, organizování, plánování, controlling a řešení KS. Patří sem Vláda ČR, ministerstva a ostatní státní úřady, Česká národní banka (ČNB), státní složky krajské správy. Mezi hospodářské útvary pro krizové stavy patří Vláda ČR, ústřední správní úřad jako Státní správa hmotných rezerv, ministerstva a ostatní správní úřady, krajské a městské státní složky. Do systému hospodářského opatření krizových situací patří systém nouzového hospodářství, systém hospodářské mobilizace, výstavba a údržba infrastruktury, různá regulační opatření a použití státních hmotných rezerv.[5]

Vláda ČR je ústředním orgánem státní moci a uskutečňuje bezpečnostní politiku státu. V oblasti bezpečnostní problematiky je stálým pracovním orgánem Bezpečnostní rada státu a pracovním orgánem vlády k řešení KS je ústřední krizový štáb. Co se týče ministerstev a jiných správních úřadů tady jsou zřizovány resortní krizové štáby. Hejtman zřizuje na úrovni regionální Bezpečnostní radu kraje a to jako koordinační útvar pro přípravu kraje na KS a dále Krizový štáb kraje, jako pracovní a výkonný orgán hejtmána. Bezpečnostní rada a Krizový štáb obce je zřízena starostou na místní úrovni. [24]

Na úrovni krajů je krizové řízení zajišťováno oddělením krizového řízení. Toto oddělení plní úkoly kraje jak v přenesené působnosti, tak v působnosti samostatné. Mezi hlavní úkoly krajů v přenesené působnosti patří zajišťovat činnost Krizového štábu, zajišťovat připravenost kraje na řešení vojenských i nevojenských krizových situací, řídit a koordinuje zpracování Krizového plánu kraje, koordinuje činnost útvarů kraje, obcí s rozšířenou působností a dalších odborných útvarů při řešení krizových situací, organizuje součinnost s obecními úřady obcí s rozšířenou působností v oblasti krizového řízení a plánování, zajišťuje činnost Bezpečnostní rady kraje a její spolupráci s Bezpečnostní radou státu a bezpečnostními radami určených obcí. V samostatné působnosti plní kraje úkoly v rámci ochrany utajovaných skutečností a ochraně skutečností zvláštního charakteru, zajišťuje plnění úkolů kraje v oblasti požární ochrany ve vztahu k HZS a SDH, metodicky usměřňuje ostatní odbory úřadu.[5]

V normálním průběhu řízení státu (kraje, obce) včetně poradních výborů, se setkáváme s orgány, které se zabývají krizovým plánováním, jakož i plánovacím procesem řízení rizik

a procesem vlastního zvládnání KS. Naopak za útvary řízení krizí jsou udávány ty orgány krizového řízení (statutární orgány krizového řízení, krizové štáby), které jsou přímo u zvládnání reálných KS. [5]

1.2.1 Obec

Obec je základním samosprávným celkem, územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Ústavní charakteristiky vymezují obec třemi základními znaky: území, občané a samospráva. Právo na samosprávu dochází svého výrazu v samostatné působnosti obce, která se uskutečňuje v místním referendu a prostřednictvím orgánů samosprávy. Obec má vlastní rozpočet a majetek, s nímž hospodáří samostatně. Vystupuje svým jménem, co se týče právních vztahů veřejného a soukromého práva a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Obec je nositelem veřejných úkolů, při plnění těchto úkolů chrání veřejný zájem vyjádřených v zákonech a jiných předpisech a zároveň se starají o rozvoj území a potřeb svých občanů. Může zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce jako zařízení bez právní subjektivity, pokud zákon nestanoví jinak. Obec je relativně nezávislá na státu, jako územní samosprávný celek. Stát může zasahovat do činnosti obcí, pokud je potřeba ochránit zákon, tento způsob stanovuje zákon. [6]

1.2.2 Malá obec

V případě vymezení velikosti jednotlivých obcí, se nejčastěji používá vymezení dle počtu obyvatel žijících v obci. Tento údaj je relativně snadno dostupný a pravidelně publikovaný Českým statistickým úřadem. Bylo rozhodnuto, na základě statistických údajů, že malou obcí budeme označovat obec, která bude mít 500 – 2000 obyvatel. Toto zvolení je na základě ČSÚ z 1. 1. 2001, kdy do této kategorie spadalo 26% obyvatelstva. Obce, které mají méně než 500 obyvatel, nazýváme obce venkovského typu. [7]

1.2.3 Obec s rozšířenou působností (ORP)

Obec s rozšířenou působností (ORP) je mezičlánkem přenesené působnosti samosprávy mezi krajskými a obecními úřady. Obecní úřady těchto obcí mají oproti ostatním některé oblasti působnosti navíc a to nejen pro svůj správní obvod, ale zpravidla pro další, menší obce v okolí. Zejména se jedná o následující agendu přenesené státní působnosti, evidenci

obyvatel, vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských a technických průkazů, živnostenské oprávnění, výplaty sociálních dávek, vodoprávní řízení, odpadové hospodářství, ochranu životního prostředí, dopravu a silniční hospodářství. [7]

1.3 Integrovaný záchranný systém (IZS)

Integrovaný záchranný systém (IZS) je koordinovaný postup složek IZS při přípravě na MU a konání záchranných a likvidačních prací. Do hlavních složek řadíme hasičský záchranný sbor (HZS), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotní záchranná služba a Policie ČR. Pro příjem ohlášení vzniku MU, jejich vyhodnocení a neodkladný zásah v místě MU zajišťují základní složky IZS nepřetržitou pohotovost. Za tímto účelem rozmísťují své síly po celé ČR. Jednotlivé složky IZS jsou zařazeny v příslušném poplachovém plánu IZS kraje. Pokud tyto složky poskytnou pomoc jinému kraji, jsou povinny o tom informovat své operační a informační středisko. Dle zvláštních právních předpisů se vydává požární poplachový plán, který je brán, jako poplachový plán IZS. V dokumentu „Typové činnosti složek IZS při společném zásahu“ se uvádí rozsah a podmínky při provádění záchranných a likvidačních prací. Zde jsou uvedeny rizika, které se mohou vyskytnout u těchto činností. [8]

Jsou zde ještě ostatní složky jako vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (městská policie), ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Všechny tyto složky poskytují pomoc na požádání. Odborná zdravotnická střediska, na úrovni fakultních nemocnic, se v době krizových stavů stávají také složkami IZS pro poskytování specializované péče obyvatelstvu. [8]

1.4 Legislativa

Krizové řízení a plánování vychází z Ústavy České republiky a ústavního zákona č. 110/1998 Sb., O bezpečnosti České republiky. V ČR je tato problematika řešena celou řadou platných zákonů, vyhlášek a nařízení. Zde je uvedeno několik nejdůležitějších zákonů.

1.4.1 Základní zákony

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon)

Zákon stanovuje práva a povinnosti organizačních jednotek státu, orgánů územních samosprávných celků, fyzických a právnických osob při přípravě na Krizové situace, které ne-souvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a při jejich ře-šení. Zákon stanovuje útvary krizového řízení, určuje bezpečnostní radu kraje a bezpeč-nostní radu obce určené HZS kraje. Je zde upraveno krizové plánování, práva a povinnosti právnických a fyzických osob a oblasti kontrol, pokud a náhrad. [9]

Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému a o změnách některých zákonů

Zákon stanovuje složky integrovaného záchranného systému a stanovuje jejich působnost. Dále stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po vyhlášení krizového stavu. Integrovaný záchranný systém se použije při přípravě na vzniku mimo-řádné události. V případě vyhlášení některého z krizových stavů, jsou zde uvedeny kontro-ly, pokuty, náhrady a finanční zabezpečení. [8]

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky v plném znění

Zákon určuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpo-vědnost za porušení těchto povinností. Upravuje krizové stavy jako vnější ohrožení státu a válečný stav. Tento zákon spadá pod ministerstvo obrany. [10]

Zákon č. 283/1991 Sb., o Polici České republiky

Zákon určuje vztahy Policie se státními útvary, orgány regionálních samosprávy, s právnickými a fyzickými osobami.

V jednotlivých částech zákon stanoví úkoly, organizaci a řízení Policie ČR, povinnosti a oprávnění policisty, užívání policejních cel, používání donucovacích prostředků a zbraní, zásahové jednotky Policie ČR, zpracování informací a osobních údajů Policií ČR a vztahy policie k zahraničí. [11]

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

Zákon v plném znění zřizuje Hasičský záchranný sbor. Základním posláním tohoto zákona je chránit životy, zdraví obyvatel, majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při MU. Hasičský záchranný sbor tvoří generální ředitelství hasičského záchranného sboru, které je součástí Ministerstva vnitra a hasičské záchranné sbory krajů. Zřizovatelem operačního a informačního střediska je Ministerstvo vnitra. [12]

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Zákon řeší hospodářská opatření otázky při vyhlášení krizových situací. Systém hospodářských opatření pro krizové stavy zahrnuje systém nouzového hospodářství, systém hospodářské mobilizace, použití státních hmotných rezerv, výstavbu a údržbu infrastruktury a regulační opatření. [13]

1.4.2 Legislativa z pohledu obce

V České republice jsou obce, jako základní samosprávné celky, legislativně vymezeny Ústavou ČR, zákonem č.128/2000 Sb., o obcích (obecním zařízení) a Evropskou chartou pro místní samosprávy.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zařízení)

Zákon vymezuje pozici obcí, jejich orgánů a další náležitosti spojené s řízením a správou svěřeného území. Určuje, že obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jsou zde uvedeny povinnosti obce pečovat o všestranný rozvoj, potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů má obec chránit veřejný zájem a je povinna pečovat o zachování a rozvoje svého majetku. [14]

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Poskytování informací na internetových stránkách je bezprostředně ovlivněno tímto zákonem a Standardem ISVS (Informační systém veřejné správy) pro uvedení vybraných informací o veřejné správě způsobem umožňující dálkový přístup. Nejpoužívanějším způsobem umožňující dálkový přístup je ve zmíněné oblasti právě internet a jeho www služba. Předmětem standardu ISVS je 17bodová osnova povinně zveřejňovaných informací.

Povinně zveřejňované informace obce na webu:

- úplný oficiální název obce,
- důvod a způsob založení obce vč. podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost,
- popis organizační struktury obce,
- kontaktní poštovní adresa, telefon, fax, emailová adresa,
- bankovní spojení pro všechny platby od veřejnosti připadající v úvahu,
- identifikační číslo organizace (IČO),
- daňové identifikační číslo (DIČ),
- údaje o schváleném i upraveném rozpočtu a zveřejnění výkazů za uplynulý rok,
- místo a způsob, jak získat příslušné informace, jako jedna z možností podání žádosti o informace se doporučuje použití elektronického formuláře,
- kde lze podat žádost, či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání,
- místo, lhůta a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutí subjektu,
- název příslušného formuláře a způsob i místo, kde lze takový formulář získat, doporučuje se zveřejnit vzory formulářů,
- popisy postupů (návody řešení životních situací),
- přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž obec zejména jedná a rozhoduje, které stanoví žádat informace a které upravují další práva občanů ve vztahu k obci a to včetně informace, kde jsou tyto předpisy k nahlédnutí,
- sazebník úhrad za poskytování informací,
- výroční zprávy o činnosti obce v oblasti poskytování informací,
- seznam všech rozpočtových, příspěvkových, zřizovacích, řízených organizací, která jsou obcí zřízeny.

Obce mohou zveřejnit i další informace, jako jsou zápisy ze zasedání rad, obsahy smluv, platy zaměstnanců a informace o právnických osobách založených obcí. [15]

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Vyhláška stanovuje metody pro ustanovení zařízení civilní ochrany, určuje personální složení a stálé prostředky zařízení civilní ochrany. Dále je zde uveden postup informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, organizování opatření a způsobu jejich provedení. Je zde uvedeno technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování, vyrozumění a způsob poskytování tísňových informací.

Vyhláška uvádí postup provádění evakuace, jejího všestranného zabezpečení, zásady průběhu při poskytování úkrytu, způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatelstva. Nedílnou součástí vyhlášky jsou požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany. [16]

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS

Vyhláška řeší zásady spolupráce složek IZS při společném zásahu. Jsou zde vymezeny jednotlivé úrovně koordinace složek při společném zásahu a součinnost mezi vedoucími složek v místě zásahu. Koordinace starosty obce s rozšířenou působností spočívá v záchranných a likvidačních pracích, při tom vychází z havarijního plánu kraje nebo z vnějšího havarijního plánu a spolupracuje s HZS. Dále vyhláška uvádí zásady koordinace operačních středisek základních složek a podrobnosti o úkolech operačních a informačních středisek. Je zde uveden obsah dokumentace IZS, způsob zpracování této dokumentace a podrobnosti o stupních poplachů poplachového plánu. Vyhláška popisuje zásady a způsoby zpracování, schvalování a použití havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu, zásady způsobu krizové dokumentace a spojení v IZS. [17]

1.5 Dokumentace Krizového řízení

Pro zvládnutí MU a KS je zapotřebí mít zpracované krizové a havarijní plány.

1.5.1 Krizový plán

Určené subjekty a trvale příslušné útvary používají při předcházení, přípravě a odezvě na činnost v krizových situacích soubor metod, postupů a opatření, který se nazývá krizový plán. Zpracovatelem tohoto plánu je HZS, ale schvaluje ho hejtman kraje. Zároveň se na projednávání rozsahu a postupu při zpracování krizového plánu kraje podílí Bezpečnostní rada kraje, která spolupracuje s HZS. Z krizového plánu kraje nezbytně vychází krizový plán ORP. Krizový plán se skládá ze základní, operativní a pomocné části. [4, 9]

Základní část obsahuje popis krizového řízení, přehled právnických a podnikajících osob, které zajišťují a mají na starosti plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, popis možných zdrojů rizik a různé analýzy ohrožení. [9]

Nejobsáhlejší částí plánu je Operativní část, zde je uveden výtah krizových opatření a způsob zabezpečení jejich provedení, plán nutných dodávek a regulačních opatření zpracovaných podle zvláštního právního předpisu, odkaz na spojení ze subjekty podílející se na připravenosti na krizové situace a jejich řešení, dále jsou zde k nahlédnutí typové plány na metody pro řešení konkrétních druhů hrožících KS identifikovatelné v analýze ohrožení a jsou tady přehledy plánů zpracovaných podle zvláštních předpisů využitelných při řešení KS. [9]

Poslední částí je Pomocná část, která obsahuje zásady manipulace s krizovým plánem, geografické podklady, přehled právních předpisů využitelných při přípravě a další dokumenty související připravenosti na KS a jejich řešení. [9]

1.5.2 Havarijní plán kraje

Za účelem rychlého a efektivního řešení vzniklých MU v kraji se zpracovává havarijní plán kraje. Použití tohoto plánu je podmíněno, vyhlášením třetího nebo zvláštního druhu poplachu, teprve potom může být použit. Zhotovitelem plánu je taktéž HZS, který během zpracování úzce spolupracuje s dalšími složkami IZS a institucemi, které podle analýz představují reálné riziko. HZS by měl vycházet z analýzy rizik ve správním řízení rizik a dalších mimořádných hrozeb. Obsahem plánu je pravděpodobnost vzniku MU, její velikosti a s jakou návazností budou probíhat záchranné a likvidační práce. Plán je rozdělen do tří částí. [1]

Informativní část, zde je provedeno prvotní seznámení s problémem. Je zde provedena analýza jednotlivých MU, na základě výsledků se určí místo pravděpodobného vzniku MU a počet obyvatel, kterých se to bude týkat. Dále jsou určeny následky události, pravděpodobné škody, úkoly prováděných záchranných a likvidačních prací, výčet sil a prostředků, které jsou potřeba ke zvládnutí dané situace. Jsou zde uvedena specifika určeného území a možnosti rozšíření do dalších krajů. Část má další podkapitoly jako geografickou, demografickou, klimatickou a hydrografickou. [13]

Operativní část, zde se vymezí síly a prostředky, které mohou být vynaloženy na konkrétní událost v kraji. Zároveň se určí pomoc, která může být poskytnuta sousedním krajům a určí se zde způsob vyrozumění o mimořádné situaci.[13]

V poslední části jsou uvedeny konkrétní činnosti pro provedení záchranných a likvidačních prací. Je zde zpracován traumatologický plán, jak bude vypadat vyrozumění, varování oby-

vatelstva, ukrytí, evakuace a přežití obyvatelstva, monitorování veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany kulturních památek. Dále se zde dozvíme, jak bude probíhat komunikace s veřejností a médii. [13]

2 POSTAVENÍ OBCÍ V SYSTÉMU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Obce tvoří hlavní prvky veřejné správy při plnění svých úkolů ochrany veřejného zájmu, jako je zabezpečování opatření ochrany obyvatelstva, při MU a KS. [7]

Obecní úřad ORP při výkonu státní správy zajišťuje připravenost správního obvodu obecního úřadu ORP a území obce na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. [7]

2.1 Působnost útvarů obce v krizovém řízení

Útvary obce spolu se složkami IZS mají na starosti připravenost obce na mimořádné události. Zajišťují varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím. Jako další obec provádí záchranné a likvidační práce, hospodaří s materiálem civilní ochrany a podílí se na nouzovém přežití obyvatel obce. Orgány obce poskytují informace jednotkám HZS pro zpracování havarijního plánu kraje. Dále vedou evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci. Obec organizuje školení právnických a fyzických osob, kde jich seznamuje s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi.[9]

Starosta obce organizuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím, zajišťuje v dohodě s velitelem zásahu nebo starostou ORP evakuaci osob v ohroženém území obce. Dále zajišťuje chod obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce a přísluší mu vybídnout fyzické a právnické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. [9]

2.2 Připravenost obce na MU a KS

V rámci připravenosti obce na MU, poskytuje obecní úřad podklady a informace HZS pro zpracování havarijního plánu obce nebo vnějšího havarijního plánu. Především se jedná o informace charakterizující území z hlediska geografického, demografického, popisující infrastrukturu, popisují, jak poskytnou plánovanou pomoc na vyžádání. Obec seznamuje právnické a fyzické osoby o možnostech charakteru ohrožení a zároveň dodává dohody sjednané s těmito osobami o plánované osobní nebo věcné pomoci. Přípravu obyvatel k sebeochraně a vzájemné pomoci při MU, by měla také zajistit obec, zde může použít internetové stánky, letáky, besedy nebo různé přednášky. [1]

Přípravu obce na KS nařizuje zákon 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Tato povinnost padá na starostu obce, který může zapojit další útvary. Starosta plní povinnosti, které mu dává starosta ORP nebo útvary krizového řízení při přípravě na krizové situace, dále plní úkoly vyplývající z krizového plánu ORP. Obecní úřad za účelem zajištění připravenosti obce na řešení KS organizuje přípravu obce na KS, poskytuje ORP důležité informace a podklady pro zpracování krizové plánu ORP. Dále má na starosti evidenci údajů o přechodných změnách pohybu osob za stavu nebezpečí. Obecní úřad se stará o zajištění veřejného pořádku v obci, plní úkoly vyplývající z krizové plánu ORP, seznamuje obyvatelstvo s případným ohrožením, připravovanými krizovými opatřeními a způsobem jejich provedení. [9]

2.3 Krizová dokumentace obce

Zpracovat krizovou dokumentaci je nutné z pohledu různého řešení vzniklých MU a KS. Z pohledu řešení daných situací mohou nastat tři případy a dále také z hlediska pravomocí a odpovědnosti vyplývající ze zákona. U každého toho případu je nejdůležitější zajištění zdraví občanů, ochrana majetku a životního prostředí. [19]

- řešení MU v obci, starosta se spojí s velitelem zásahu a složkami IZS, účastní se záchranných a likvidačních prací, určuje opatření k ochraně obyvatelstva,
- řešení MU v obci bez vyhlášení krizového stavu, starosta obce spolupracuje se starostou ORP a realizuje záchranné a likvidační práce, realizuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím, tvoří opatření ochrany životního prostředí a majetku, organizuje chod obce v podmínkách nouzového přežití,
- řešení KS po vyhlášení krizového stavu, mezi hlavní úkoly patří spolupráce a plnění úkolů daných starostou ORP, musí být zajištěno plnění stanovených opatření vládou a hejtmanem, jsou realizované záchranné a likvidační práce, starosta má dohled na plnění úkolů plynoucích z krizového plánu ORP, dále zajišťuje evakuaci osob z ohroženého území, varování a informování osob před hrozícím nebezpečím, vyrozumění útvarů krizového řízení, má na starosti zajistit další opatření nezbytných pro řešení KS. [19]

2.4 Obsah a zásady krizové dokumentace obce

K řešení rozsáhlých mimořádných událostí a krizových situací slouží krizová dokumentace obce, což je dokument, který obsahuje data a informace potřebné pro přípravu, ale zejména pro vyřešení takových situací. Zároveň slouží jako vnitřní pomůcka pro starosty, k zajištění připravenosti obce na řešení MU a KS. Hlavním úkolem zpracované krizové dokumentace je vytvořit podmínky pro starostu a orgány obce, pro účelné a efektivní vyřešení vzniklých situací s cílem ochránit životy občanů a jejich majetek.

Krizová dokumentace se zpracovává v listinné a elektronické podobě, oba způsoby jsou si rovnocenné. Za aktualizaci dokumentu odpovídá starosta. [9]

2.5 Financování krizového řízení na úrovni obcí

Nejpodrobněji je finanční hospodaření obcí vymezeno v zákoně 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a v zákoně 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nemalou roli má také krizový zákon a zákon č. 12/2002 o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou o obnově území. Jsou zde další právní dokumenty, které se zabývají financování a které v různé míře souvisí s krizovým řízením a mimořádnými událostmi. [13]

Zásadními nástroji finančního hospodaření obce je roční rozpočet a výhled. Ze svého rozpočtu obce financují MU a KS a zároveň náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcemi. Osobám a obcím, které se z důsledku havárie nebo živelné pohromy ocitly v mimořádně složitých podmínkách, může stát poskytnout státní podporu. V přímé souvislosti s krizovým opatřením, je za škodu způsobenou fyzickým osobám, dle zákona o krizovém řízení odpovědný stát. [13]

2.6 Fáze krizového řízení

Krizové řízení lze rozdělit do tří po sobě jdoucích kroků.

Před začátkem krizové situace, jedná se o čas bezprostředně před vznikem události, která bude omezovat dané subjekty. Hrozba je reálná, následuje období zrodu události. Dalším krokem je zjišťování rizik v období pochybností, příprava na řešení MU a KS, cílem je předcházet ztrátám. Jedním z úkolů je analyzovat riziko, přijímání rozhodnutí k opatření korekce a realizace. Důležité je také havarijní, krizové a obranné plánování. [3]

Během krizové situace, kde se jedná o období po vzniku události, která může omezovat. Dochází k působení konkrétních MU a KS a následnému řešení s cílem minimalizace ztrát. Také zde jedním z hlavních úkolů analýza situace, přijímání rozhodnutí a realizace konkrétního opatření. [3]

Poslední fáze je po odeznění krizové situace. Kdy situace zanikla, dochází k odstranění škod a obnovení sil a energií a řeší se následky způsobené jevem. Cílem je účelná obnova, analyzování situace, realizovat opatření obnovy. Důležité je se ponaučit se zaniklé situace a nezapomenout na existenci nových hrozeb. [3]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ Z POHLEDU MALÝCH OBCÍ

V teoretické části byly definovány pojmy malá obec, pojmy krizového řízení, orgány krizového řízení, integrovaný záchranný systém, legislativa, dokumentace a postavení obcí v krizovém řízení.

V praktické části budou představeny povinnosti starostů a obcí za mimořádných událostí a krizových situací plynoucích ze zákona a budou provedeny analýzy na příkladech jednotlivých obcí, zda orgány krizového řízení si plní své úkoly a občané jsou dobře informováni, jak se chovat v případných mimořádných událostech a krizových situacích.

3.1 Povinnosti starostů a obcí za mimořádných událostí

Upravuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací plní úkoly:

- zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- organizuje po dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou ORP evakuaci osob z ohroženého území obce,
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

Obecní úřad při výkonu státní správy při přípravě obce na MU:

- organizuje přípravu obce na MU,
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS,
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím,
- hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- poskytuje HZS kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci. [8]

3.2 Povinnosti starostů a obcí v krizových situacích

Upravuje zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, v plném znění.

V době krizového stavu starosta obce:

- zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se nadzemí obce před hrozícím nebezpečím a vyrozuměním orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil hasičský záchranný sbor kraje,
- nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohrožených území obce,
- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva,
- zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

Obecní úřad dále za účelem zajištění připravenosti obce na řešení KS:

- organizuje přípravu obce na krizové situace,
- poskytuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu obce s rozšířenou působností,
- vede evidenci údajů o přechodných změnách pohybu osob, pro kterou shromažďuje údaje a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází a to samé provádí za stavu nebezpečí,
- podílí se na zajištění veřejného pořádku,
- plní úkoly stanovené krizovým plánem ORP při přípravě na KS a jejich řešení. [9]

3.3 Povinnosti obce v oblasti informování obyvatelstva

Obecní úřad by měl zajišťovat informování obyvatelstva, aby bylo informování dostatečné, je potřeba subjekty seznamovat s:

- možnými zdroji rizik MU,
- charakterem možného ohrožení, které v důsledku těchto rizik mohou nastat,
- jaká jsou preventivní opatření pro zvládnutí těchto MU,
- jaké činnosti v případě mimořádné události IZS zajišťuje,
- o způsobu včasného varování, evakuaci, ukrytí, nouzového přežití a o případné individuální ochraně,
- sebeochraně a poskytování vzájemné pomoci, poskytování první pomoci osobám, které ji potřebují,
- jak obec organizuje případnou humanitární pomoc. [19]

Obec by tak měla konat a spolupracovat s jednotkami HZS. V dnešní době má obec několik možností, jak své obyvatele informovat o vniklé situaci. Využívá zde hromadných informačních prostředků, letáku, různých ukázek činnosti HZS a pořádání besed s obyvatelstvem. Nejčastější forma informování je pomocí webových stránek, kde celou problematiku patřičně zpracuje do přehledného celku. Je důležité mít tuto sekci umístěnou viditelně na úvodní stránce, aby se člověk k daným informacím nedostával složitě přes jiné záložky a stránky umístěné na webu obce. [14]

Je však pochopitelné, že především malé obce nebudou mít svůj vlastní krizový odbor, který by se problematice prevence a seznamování s touto problematikou patřičně věnoval. V tomto případě může obec na svůj web umístit odkaz na portály, které se problematice věnují. Odkaz by měl být viditelný o přiměřené velikosti, aby jej zájemce o tyto informace lehce zaregistroval.

3.4 Povinnosti starostů a obcí plynoucích ze zákona

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Orgány obce s rozšířenou působností:

- starosta ORP zajišťuje připravenost správního obvodu ORP v systému hospodářských opatření pro krizové stavy, ostatní útvary ORP se na této připravenosti podílejí,
- obecní úřad ORP v systému hospodářských opatření pro KS zpracovává plán nezbytných dodávek ORP, plní úkoly uložené krajským úřadem, zajišťuje činnost umožňující přijetí regulačních opatření. [13]

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany

- zajišťuje kompletní zajištění jednotek SDH (akceschopnost, odbornou přípravu členů, finanční potřeby, zdravotní prohlídky členů), zpracovává stanovenou dokumentaci, zřizuje ohlašovny požáru, zabezpečuje zdroje pitné vody, spolupracuje se sousedními obcemi. [18]

4 CÍLE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE A METODIKY ZPRACOVÁNÍ

Cílem bakalářské práce je zhodnotit webové stránky obcí z hlediska zveřejněných informací v rámci krizového řízení. Dalším cílem je zjistit u starostů vybraných obcí pomocí kontrolního seznamu, zda plní povinnosti plynoucí ze zákona, co se týče připravenosti na MU a KS a za jakých podmínek řeší orgány krizového řízení vzniklé situace.

V této práci budou použity tyto metody:

Metoda Komparace

Při této metodě budou posuzovány webové stránky vybraných obcí, zda nějak řeší otázku krizového řízení.

Kontrolní seznam

Metoda analýzy pomocí kontrolního seznamu poukazuje na nedostatky v připravenosti obcí na vzniklé situace. Tato metody se skládá ze 30-ti otázek, kterým je přidělena váha dle důležitosti a následně je touto váhou vynásobena odpověď na tuto otázku

Analýza SWOT

Metoda SWOT analýzy poukazuje na silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby současného stavu připravenosti na mimořádné události a krizové situace.

5 POSOUZENÍ WEBOVÝCH STRÁNEK OBCÍ

K posouzení webových stránek použijeme metodu Komparace. Česká republika má celkem 13 krajů mimo hlavního města Prahy. Z každého kraje jsou vybrány dvě malé obce, u kterých je posouzena připravenost na MU a KS podle jejich webových stránek. Hodnotit se bude to, zda na webových stránkách je vůbec nějaká zmínka o krizovém řízení.

Středočeský kraj

K posouzení jsou vybrány webové stránky obcí Mšeno a Zákolany.

Obec Mšeno

Webové stránky obce Mšeno obsahují odkaz „Město Mšeno“, který obsahuje ikonu „Řešení krizových situací“. Zde se nachází „Všeobecné zásady chování při mimořádných situacích“, kde je shrnuto osm bodů, jak by se měl člověk zachovat při mimořádné situaci a příručka ke krizové situaci. Tato příručka obsahuje právní předpisy týkající se krizových situací, práva a povinnosti orgánů obce, důležité telefonní čísla, systém varování a různé zásady chování při mimořádných situacích. [25]

Obec Zákolany

Webové stránky obce Zákolany obsahují odkaz „Obecní úřad“, kde je ikona „krizové řízení“, která obsahuje důležité kontakty na složky IZS a plán odezvy vzniku mimořádné události. Tento plán je rozdělen na čtyři části: základní, operativní, pomocnou část konkrétní a pomocnou část obecnou. [26]

Moravskoslezský kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Karlovice a Rohov.

Obec Karlovice

Na webových stránkách obce Karlovice nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [27]

Obec Rohov

Webové stránky obce Rohov obsahují ikonu „důležité odkazy“, pod kterou se nachází telefonní čísla na složky IZS. [28]

Jihomoravský kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Březina a Vlasatic.

Obec Březina

Webové stránky obce Březina obsahují ikonu „Důležité odkazy“, která obsahuje odkazy na webové stránky, které jsou důležité z pohledu ochrany obyvatelstva a krizových informací pro obyvatelstvo. Jedná se o portály Krizového řízení pro JmK a HZS. [29]

Obec Vlasatice

Webové stránky obce Vlasatice obsahují ikonu „užitečné odkazy“, kde jsou uvedeny portály o Krizovém řízení pro JmK a Ochráně obyvatel. [30]

Ústecký kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Malšovice a Chuderova.

Obec Malšovice

Webové stránky obce Malšovice obsahují odkaz „krizová komise“, kde se uvádí složení krizové komise a je přiložena operativní povodňová výstraha Povodí Labe. [31]

Obec Chuderov

Webové stránky obce Chuderov obsahují ikonu „obecní úřad“, která obsahuje odkaz „příručka občana“. V této příručce jsou umístěny důležité telefonní čísla, návody, jak se chovat při MU a seznam krizových situací Ústeckého kraje. [32]

Olomoucký kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Paršovice a Laškova.

Obec Paršovice

Na webových stránkách obce Paršovice nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [33]

Obec Laškov

Na webových stránkách obce Laškov nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [34]

Jihočeský kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Ledenic a Malontů.

Obec Ledenice

Webové stránky obce Ledenice obsahují odkaz na webové stránky Ochrana obyvatel a důležité telefonní čísla složek IZS. [35]

Obec Malonty

Webové stránky obce Malonty obsahují odkaz na webové stránky Ochrana obyvatel a důležité telefonní čísla složek IZS. [36]

Zlínský kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Provodov a Šumice.

Obec Provodov

Webové stránky obce Provodov obsahují odkaz „Krizové řízení“. Zde je výběr z pěti bodů, kde se zde řeší působnost a legislativa, výklad pojmů, rizika a ohrožení obce Provodov, návody a další odkazy pro získání informací. [37]

Obec Šumice

Webové stránky obce Šumice obsahují ikonu „zajímavé odkazy“, kde je odkaz na webové stránky Ochrana obyvatel telefonní čísla složek IZS. [38]

Plzeňský kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Plasy a Švihova.

Obec Plasy

Webové stránky obce Plasy obsahují odkaz „úřad“, následně je zde ikona „krizové řízení“, kde jsou důležité informace (podrobné a přehledné), co dělat při mimořádných situacích. [39]

Obec Švihov

Webové stránky obce Švihov obsahují ikonu „povodně – krizové řízení“, která obsahuje digitální povodňový plán, dokumentaci požární ochrany, krizové situace – povodně a povodňové stavy. [40]

Královéhradecký kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Hajnice a Voděrad.

Obec Hajnice

Na webových stránkách obce Hajnice nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [41]

Obec Voděrady

Webové stránky obce Voděrady obsahují ikonu „užitečné informace“, kde jsou umístěny telefonní čísla na složky IZS. [42]

Pardubický kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Moravany a Choltice.

Obec Moravany

Na webových stránkách obce Moravany nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [43]

Obec Choltice

Webové stránky obce Choltice obsahují ikonu „pro občany“, která následně obsahuje odkaz „krizové kontakty“, kde jsou umístěna důležitá telefonní čísla na složky IZS. [44]

Kraj Vysočina

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Křídla a Rudíkova.

Obec Křídla

Na webových stránkách obce Křídla nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [45]

Obec Rudíkov

Webové stránky obce Rudíkova obsahují ikonu „užitečné odkazy“ a zde se ukážou odkazy a webové stránky IZS. [46]

Liberecký kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Dubnice a Brniště.

Obec Dubnice

Na webových stránkách obce Dubnice nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [47]

Obec Brniště

Webové stránky obce Brniště obsahují odkaz „obecní úřad“, následně je ikona „krizové situace – rady“, kde jsou telefonní čísla na IZS a rady, jak se chovat při povodních. [48]

Karlovarský kraj

K posouzení byly vybrány webové stránky obcí Svatava a Přebuz.

Obec Svatava

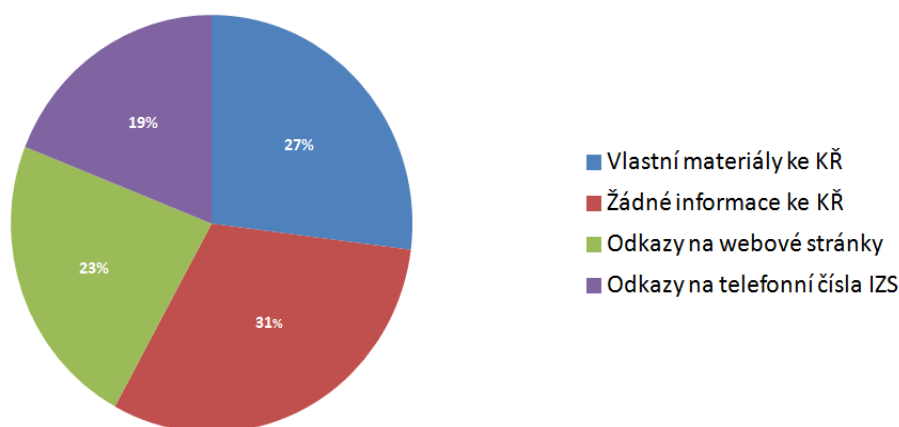
Na webových stránkách obce Svatava nebyly nalezeny žádné informace, ani žádné odkazy k problematice krizového řízení. [49]

Obec Přebuz

Webové stránky obce Přebuz obsahují ikonu „důležité odkazy“, kde jsou telefonní čísla na složky IZS. [50]

5.1 Závěr posuzování webových stránek

Cílem posouzení webových stránek obcí bylo zjistit, zda se obce vůbec věnují tématu krizového řízení na svých webových stránkách. Bylo zjištěno, že na 27% prohlédnutých stránek jsou umístěny vlastní materiály obcí ke krizovému řízení, jedná se o různé příručky a návody, jak se zachovat při krizových situacích a mimořádných událostí. Na 23% shlédnutých stránek se nacházejí odkazy na webové stránky, které se danému tématu věnují. Dále bylo zjištěno, že na 19% prohlédnutých stránek, jsou pouze odkazy na telefonní čísla IZS a na 31% shlédnutých stránek nebyly žádné materiály ke krizovému řízení.

Obr. 2 Graf – vyhodnocení webových stránek [zdroj: vlastní]

6 ANALÝZA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ POMOCÍ KONTROLNÍHO SEZNAMU – CHECK LISTU

Kontrolní seznam slouží pro zjištění rizik v krizovém řízení obcí, které by mohly ovlivnit kvalitu a efektivitu řešení krizových situací a mimořádných událostí. Následnými otázkami byli osloveni starostové deseti obcí, kteří odpovídali postupně na všechny otázky. Obsah otázek je vytvořen z povinností plynoucích ze zákona a dalšími věcmi, které ovlivní připravenost obcí. Ze všech sesbíraných odpovědí byla procentuelně vybrána odpověď, vždy na danou otázku. Jedná se o starosty malých obcí Halenkovice, Spytihněv, Pohořelice, Žlutava, Oldřichovice, Topolná, Huštěnovice, Babice, Bílovice a Kvasice.

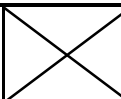
Tab. 2 *Oslovené subjekty* [zdroj: vlastní]

Obec	Starosta
Halenkovice	Jaromír Blažek
Spytihněv	Mgr. Vít Tomašík
Pohořelice	Jaroslav Němeček
Žlutava	Ing. Stanislav Kolář
Oldřichovice	Marie Bártková
Topolná	Ing. Ladislav Botek
Huštěnovice	Aleš Richtr
Babice	Mgr. Martina Hornáková
Bílovice	Petr Fusek
Kvasice	Lubomír Musil

Tab. 3 *Check list* [zdroj: vlastní]

číslo	Otázka	ANO	Váha otázky	NE
1.	Je Vaše obec dobře připravena v otázce krizového řízení?	☒	0,5	
2.	Je podpora ORP dostačující v oblasti krizového řízení?	☒	0,5	
3.	Zajišťujete varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím?	☒	1	

4.	Organizujete se starostou ORP evakuaci osob z ohroženého území?		1	☒
5.	Organizujete činnost obce v podmínkách nouzového přežití obce?		1	☒
6.	Organizuje Váš obecní úřad přípravu na MU?		1	☒
7.	Podílí se Váš obecní úřad na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS?	☒	0,5	
8.	Zajišťuje Váš obecní úřad varování, evakuaci a ukrytí před hrozícím nebezpečím?	☒	1	
9.	Používáte pro informovanost obyvatel webové stránky Vaší obce?	☒	0,5	
10.	Jste spokojen s obsahem Vašich webových stránek?	☒	0,25	
11.	Obsahují Vaše webové stránky dostačující informovanost v oblasti krizového řízení?	☒	0,25	
18.	Organizuje Váš obecní úřad připravenost obce na krizovou situaci?	☒	1	
19.	Poskytuje Váš obecní úřad informace ORP potřebné ke zpracování krizového plánu ORP?	☒	1	
20.	Je plán komunikace s veřejností součástí krizového plánu ORP?	☒	0,5	
21.	Máte plán pro vzdělávání občanů zaměřený na porozumění krizových opatření?		0,5	☒
22.	Vede Váš obecní úřad evidenci údajů o přechodných změnách pohybu osob?		0,25	☒
23.	V době krizové situace se podílí Váš obecní úřad na zajištění veřejného pořádku?	☒	0,25	
24.	Plní Váš obecní úřad úkoly stanovené krizovým plánem ORP při přípravě na krizové situace?	☒	1	
25.	Seznamujete obyvatele s možnými zdroji rizik mimořádných událostí?	☒	0,5	
26.	Seznamujete obyvatele s preventivními opatřeními pro zvládnutí mimořádných událostí?	☒	0,5	
27.	Seznamujete obyvatele s tím, jaké činnosti v případě mimořádných situací zajišťuje IZS?		1	☒
28.	Seznamujete obyvatele o způsobu včasného varování, evakuaci a ukrytí?	☒	0,5	
29.	Seznamujete obyvatele o sebeochraně, poskytování pomoci a poskytování první pomoci?		0,5	☒

30.	Seznamujete obyvatele s tím, jak obec organizuje případnou humanitární pomoc?		0,25	
-----	---	--	------	---

ANO	NE
8,75	5,5

6.1 Hodnocení kontrolního seznamu

Otázky v kontrolním seznamu jsou rozděleny do tří skupin, přičemž každá skupina má svoji váhu. Váha 1 je přidělena otázkám, které plynou ze zákona, takže jsou uvedeny v legislativě a obecní úřad, v čele se starostou by je měl plnit. Váhu 0,5 mají otázky na splnění obsahové úplnosti a správnosti. Váha 0,25 je u otázek na dobrou připravenost během KS, takže prověří aktuální stav připravenosti. Při kladné odpovědi je otázce přidělena hodnota 1, pokud je odpověď záporná, je otázce přidělena hodnota 0. Následně je hodnota vynásobena váhou otázky. Výsledná hodnota celého kontrolního seznamu se pohybuje v rozmezí 0-14,25. Výsledná hodnota po provedení analýzy je 8,75. To znamená, že připravenost obcí na krizové situace je uspokojivá s prostorem pro zlepšení.

Je pravda, že v mnoha případech se odpovědi starostů shodovaly. Všechny obeslané obce jsou ze Zlínského kraje a vzhledem k odpovědím, lze říct, že podmínky obcí vzhledem k připravenosti na vzniklé mimořádné události a krizové situace jsou stejné. Také se ukázalo, že obecní úřady plní podmínky dané zákonem, co se týče připravenosti na zvládnutí vzniklých krizových situací, ale jednoduše řečeno neudělají nic navíc v otázce prevence připravenosti obce. A přitom prevence je v tomto případě ta nejdůležitější. Lidé se nechtějí nebo nemůžou vzdělávat v oblasti krizového řízení. Zde by měla zasáhnout obec a nalézt způsob jak zaujmout obyvatele a tím řešit tento problém. Obyvatele je možné zaujmout formou veřejných besed a setkání, informačními letáky, lepší propracovaností internetových stránek, propagací v místním tisku.

Výsledné hodnocení kontrolního seznamu:

0-5 Špatné, kontrolní seznam nespĺňuje ani zákonem dané podmínky

6-10 Uspokojivé, kontrolní seznam má prostor ke zlepšování

11-14,25 Výborné, požadovaný stav

7 SWOT ANALÝZA

K posouzení krizového řízení z pohledu připravenosti obcí na krizové situace a mimořádné události byla použita metoda SWOT analýza. Tato analýza poukazuje na silné stránky (Strengths - S), slabé stránky (Weaknesses -W), příležitosti (Opportunities – O) a hrozby (Threats – T) této připravenosti.

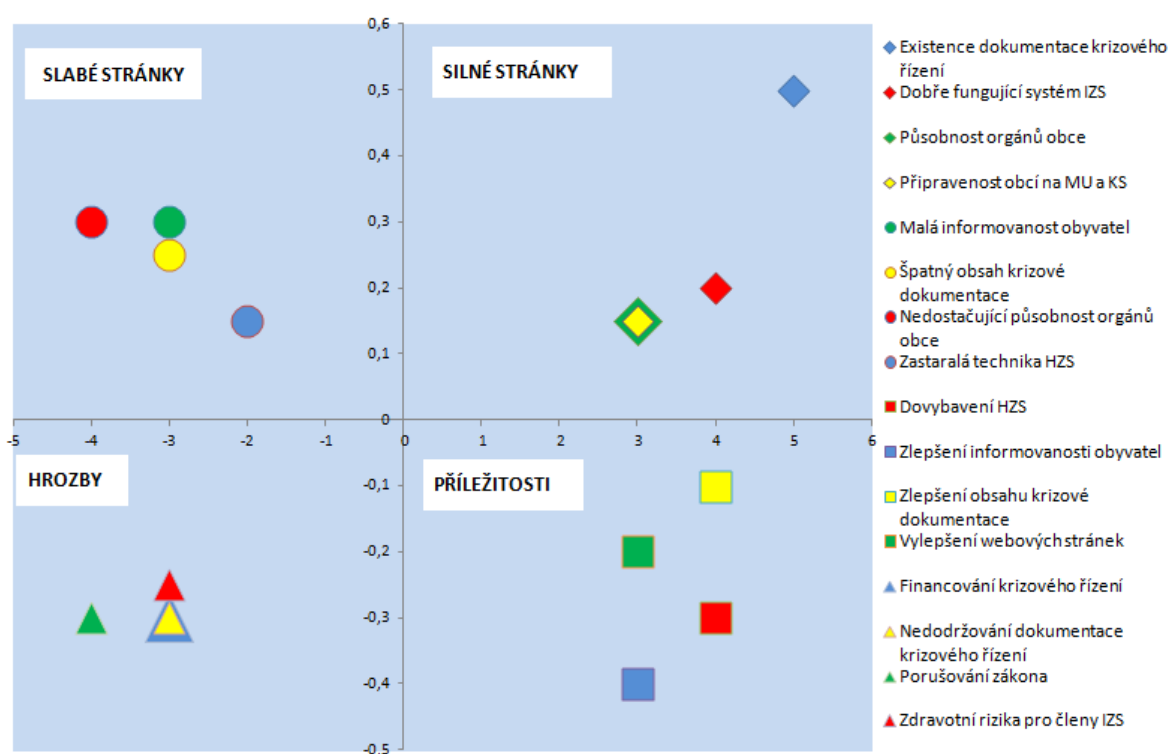
Tab. 4 SWOT analýza připravenosti krizového řízení [zdroj: vlastní]

	Pomocné - dosažené cíle	Škodlivé - dosažené cíle
Vnitřní původ	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	existence krizové dokumentace	malá informovanost obyvatel
	dobře fungující systém IZS	financování preventivních opatření
	vnímání pojmu krizového řízení	nedostačující působnost orgánů obce
	připravenost obcí na MU a KS	zastaralá technika HZS
Vnější původ	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	dovybavení HZS	financování krizového řízení
	zlepšení informovanosti obyvatel	nedodržování krizové dokumentace
	zlepšení obsahu krizové dokumentace	porušování zákona
	vylepšení webových stránek	zdravotní rizika pro členy IZS

Silné stránky	Váha	Hodnocení	Bilance
existence dokumentace krizového řízení	0,5	5	2,5
dobře fungující systém IZS	0,2	4	0,8
působnost orgánů obce	0,15	3	0,45
připravenost obcí na MU a KS	0,15	3	0,45
Součet	1	15	4,2
Slabé stránky			
malá informovanost obyvatel	0,3	-3	-0,9
špatný obsah krizové dokumentace	0,25	-3	-0,75
nedostačující působnost orgánů obce	0,3	-4	-1,2
zastaralá technika HZS	0,15	-2	-0,3
Součet	1	-12	-3,15
Příležitosti			
dovybavení HZS	0,3	4	1,2
zlepšení informovanosti obyvatel	0,4	3	1,2
zlepšení obsahu krizové dokumentace	0,1	4	0,4
Vylepšení webových stránek	0,2	3	0,6
Součet	1	14	3,4
Hrozby			
financování krizového řízení	0,3	-3	-0,9

nedodržování dokumentace krizového řízení	0,15	-3	-0,45
porušování zákona	0,3	-4	-1,2
zdravotní rizika pro členy IZS	0,25	-3	-0,75
Součet	1	-13	-3,3

Vnitřní	1,05
Vnější	0,1
Celkem	1,15

Obr. 3 Grafické znázornění SWOT analýzy [zdroj: vlastní]

7.1 Vyhodnocení analýzy SWOT

U silných stránek a příležitostí byla použita stupnice hodnocení od 1 do 5 s tím, že 5 znamená nejvyšší spokojenost a 1 nejnižší spokojenost. U slabých stránek a hrozeb byla použita stupnice hodnocení od -1 do -5, kdy -1 znamená nejnižší nespokojenost až -5 nejvyšší nespokojenost. Váhou byla vyjádřena důležitost jednotlivých položek v dané kategorii, přičemž součet vah v dané kategorii se musí rovnat jedné. Následně byla u každé položky váha vynásobena hodnotou hodnocení a vše bylo sečteno. Byla sečtena zvláště vnější část

SWOT analýzy a vnější část SWOT analýzy. Tyto hodnoty byly sečteny a výsledná bilance analýzy je 1,15.

Cílem analýzy bylo zjistit celkovou bilanci, co se týče připravenosti obcí na vzniklé krizové situace. Celková bilance SWOT analýzy je kladná, protože interní části převládají nad externími. Z interní stránky je patrné, že silné stránky převládají nad slabými. Obce by se měly zaměřit na externí část SWOT analýzy a to především na zlepšení informovanosti obyvatelstva, co se týče pojmu krizové řízení. Řešit to můžou obce pomocí svých webových stránek.

7.2 Silné stránky (Strenghts)

Předpoklad pro dobré zvládnutí vzniklých situací je mít zpracovanou krizovou dokumentaci obce. V základní části tohoto dokumentu je charakteristika organizace krizového řízení správního úřadu, kde je určeno složení krizového štábu a způsoby předávání informací a způsoby komunikace. Dále je zde uveden přehled zdrojů a analýzy rizik, provedení krizových opatření, plán nezbytných dodávek, způsob plnění regulačních opatření. Je zde uveden seznam subjektů podílejících se na připravenosti obce na krizové situace a kontakty na ně, je zde uvedeno rozpracování jednotlivých typových plánů na řešení konkrétních hrožících situací, seznam právních předpisů týkajících se přípravy na vzniklé situace, geografické podklady, plány konkrétních činností vyrozumění, varování obyvatelstva, záchranných a likvidačních prací, evakuace osob a jejich ukrytí.

Krizový management je vnímán jako reálně a efektivně využitelný systém, který lze využít v různě vzniklých situacích, nejen v období válečného stavu, tak jak bylo myšleno v dřívější době. Během posledních let vzniklo v této oblasti mnoho nových zákonů, rozdělení kompetencí a určení povinností. Nedílnou součástí krizového řízení jsou informace o potenciálním zdroji rizik a jejich možných následcích, tyto informace jsou mapovány a pravidelně aktualizovány. Dalším plusem je zdůraznění a zvýšení postavení obcí, starostů obcí a ORP v legislativě systému krizového řízení ve veřejné správě. Právě tyto orgány jsou nejbližší ke svému obyvatelstvu, k dané situaci a mají nejlíp zmapované území.

7.3 Slabé stránky (Weaknesses)

Může se mluvit o velkém legislativním startu v oblasti krizového řízení, ale na druhé straně je mezi lidmi stále podvědomí o tom, že prevence v oblasti ochrany lidských životů, životního prostředí a materiálních věcí je zbytečná. V mnoha případech dostávají zelenou jiné atraktivnější projekty než preventivní opatření před vzniklými krizovými situacemi, které musí mít taky financovány.

Obecně platí, že lidé o této problematice jsou špatně nebo vůbec informováni. Jejich zájem o problematiku krizového řízení je chvilkový a to vždy pokud již nějaký krizový stav nastane. Občané by se měli sami zajímat o to, jak se zachovat při mimořádné situaci, které věci si sbalit do evakuačního zavazadla při evakuaci, na které záchranné sbory se mohou obrátit a kde se můžou jít ukrýt před hrozícím nebezpečím. Ze zákona mají obecní úřady a starostové řadu povinností plynoucích ze zákona, co se týče připravenosti obcí na vzniklé krizové situace. K informovanosti svých občanů mohou využít mnoho způsobů, ať už formu letáků, pořádáním různých besed nebo svých webových stránek.

Stát se snaží v několika posledních letech dávat finance na obnovení zastaralé techniky HZS, ale v mnoha případech by se nemělo zapomínat na SDH, protože i ty jsou nedílnou součástí IZS.

7.4 Příležitosti (Opportunities)

Co se týče dovybavení HZS, tak to je na dobré cestě, ale neméně důležité je dovybavení i ostatních složek IZS, ať už Policie ČR či Zdravotní záchranné služby ČR.

Bylo by dobré, kdyby obce zapracovaly na obsahu svých stránek, co se týče pojmu krizového řízení. Při použití metody Komparace jsme zjistili, že mnoho obcí se na svých stránkách tomuto tématu vůbec nevěnuje, což je špatně. V dnešní uspěchané době, kdy mnoho lidí tráví hodně času u počítačů, by bylo dobré, kdyby tyto informace byly na webu obcí a člověk by se k nim mohl jednoduše dostat. Pro zlepšení informovanosti by se mělo začít s výukou o bezpečnosti už na základních školách. Kdy se bezpečnost jako taková, stane přirozeným zájmem a potřebou všech. Žáci si uvědomí, že ochrana člověka za mimořádných situací je nedílnou součástí každodenního života nás všech.

Krizová dokumentace obce slouží starostům jako příručka k řešení vzniklých krizových situací a zároveň jsou zde uvedeny preventivní pokyny, jak těmto věcem předcházet. Data

a informace, které jsou zde uvedeny, musí být aktualizované a věcné. Zde je možno vidět velká příležitost ke zlepšení, tak aby orgány krizového řízení nepodceňovaly tuto připravenost.

7.5 Hrozby (Threats)

V dnešní době lze čekat narušení bezpečnosti nevojenským způsobem, spíše se jedná o terorismus, rozsáhlé živelné pohromy, průmyslové a ekologické havárie způsobené negativním chováním člověka. O to je to pro záchranné složky složitější, protože nikdo dopředu neví, kdy a kde dojde k takovému narušení bezpečnosti. Lidé se snaží často řešit svoje problémy, tím že ublíží druhým.

Integrovaný záchranný systém není doposud připraven k nasazení svých složek k dlouhodobějšímu odstraňování následků krizové situace. Nedisponuje takovou technikou a materiálem, který by složkách zajistil ochranu zdraví. Obce hradí náklady na likvidační a záchranné práce, vlivem mimořádné události ze svého rozpočtu. To samé se týká i preventivních opatření. Mnoho malých obcí nemá takové rozpočty, aby si mohlo dovolit pořádat různé debaty s občany, roznášet informativní letáky a v tom nejhorším se podílet na záchranných pracích a likvidačních pracích, když už krizová situace nastala, v tom to případě je nutné, aby se zapojil stát.

8 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Cíle Bakalářské práce byly splněny a to s pomocí využití metod komparace, kontrolního seznamu a SWOT analýzy. U každé metody je na závěr kapitoly provedeno vyhodnocení.

Metoda Komparace ukázala, že webové stránky vybraných obcí vykazují značné nedostatky. Ve třetině shlédnutých webových stránek obcí není problému krizového řízení věnována žádná pozornost. U poloviny webových stránek jsou zveřejněny pouze odkazy na jiné webové stránky a na telefonní čísla na IZS. Třetina obcí má vytvořeny vlastní materiály a příručky. U velkého procenta obcí proto existuje dostatečný prostor ke zlepšení obsahu svých webových stránek z pohledu krizového řízení.

U kontrolního seznamu, který byl zaslán starostům vybraných obcí, bylo zjištěno, že připravenost obcí na vzniklé krizové situace je uspokojivá. Kontrolní seznam byl složen z 30-ti otázek, kterým byla přidělena různá váha, dle důležitosti otázky. Starostové odpovídali na všechny otázky, následně byla vybrána procentuelně nejčastější odpověď a provedeno vyhodnocení. Hodnocení dopadlo uspokojivě, když i zde je prostor ke zlepšení a to především ve snaze obecních úřadů dostat pojem krizové řízení do povědomí obyvatel.

Na závěr byla použita analýza SWOT, kde byly určeny silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Každá tato stránka byla ohodnocena váhou, dle důležitosti v dané kategorii a stupnicí, dle spokojenosti. Celková bilance vyšla kladně, to znamená, že i pomocí této analýzy bylo zjištěno, že připravenost obcí na zvládnutí vzniklých mimořádných událostí a krizových situací je uspokojivá. Obce by se měly zaměřit na dovybavení jednotek HZS, což jim ukládá zákon a nepodceňovat otázku prevence v oblasti připravenosti na vzniklé krizové situace.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat současný stav krizového řízení z pohledu malých obcí. Ze všech dostupných informací a poskytnutých materiálů, lze říct, že role malých obcí v oblasti krizového managementu je podstatná. Základem je dobře zpracovaná krizová dokumentace obce, kde by měli být zcela jasné úkoly a opatření k připravenosti obcí na mimořádné události a krizové situace.

Při analýze současného stavu, ať už posuzováním webových stránek nebo přímé konfrontace s pracovníky úřadů, bylo zjištěno, že dokumentace v obcích není zpracována dostatečně nebo zcela chybí. Zákon ukládá obcím zpracovat krizovou dokumentaci, ale dále již nedefinuje, jak by měla vypadat připravenost obcí na vzniklé události. Všeobecně lze říct, že otázka krizového managementu je všude podceňována, jak na nejnižším stupni výkonu státní správy v přenesené působnosti, tedy obcích, tak mezi obyvatelstvem. Toto podceňování vyplývá z neznalostí krizového řízení a činí problémy, při zajišťování připravenosti obcí na řešení mimořádných události a krizových situací. Je potřeba zdůraznit, že je důležitá prevence. Lidé se často zabývají otázkou krizového řízení, jakmile se v okolí stane nějaká mimořádná událost, při které dojde k ohrožení bezpečnosti nebo dokonce k újmě na životech, ale postupem času jejich zájem vyprchá. Mnoho lidí hledá informace o této problematice na internetu, proto by se obce měly zaměřit na vylepšení svých webových stránek v otázce krizového řízení. Zde by měl občan jednoduše a rychle získat informace o tom, jak se zachovat při vzniklé mimořádné události, v mnoha případech to tak není. Je pochopitelné, že lidé v dnešní uspěchané době nechtějí řešit preventivní věci v oblasti řešení krizových situací, ale je zarážející, že pracovníci obecních úřadů nevyvíjí snahu se zdokonalit v této problematice. Zde se musí brát ohled na finanční možnosti obcí, protože ne každá obec má dostatek finančních prostředků, aby podnikala kroky ke zlepšení současného stavu. Možné řešení je legislativní změna, ve které by zákon ukládal obcím konkrétní způsoby, jak by se měli připravovat na vzniklé mimořádné události a krizové situace.

V krizové dokumentaci obce, by mělo být jednoznačně řečeno jaké povinnosti a práva má při zásahu starosta obce, a to samé pro velitele zásahu. Měli by zde být uvedena důležitá telefonní čísla na organizace a krizové štáby nadřízených orgánů a modelové situace řešení mimořádných událostí a krizových situací, které vyplývají z analýzy rizik na daném území.

Ke zlepšení současného stavu by mohlo také vést to, že na obci by byla určena osoba, která se bude danou problematikou zabývat. Tato osoba by měla být řádně proškolená, co se týče krizového managementu, měla by umět včasné reagovat na vzniklé situace a být nápomocná starostě v řešení mimořádných událostí a krizových situací. I zde se nesmí zapomínat na finanční možnosti obcí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Vyd. 1. Praha: Police history, 2006, 255 s. ISBN 80-86477-35-5.
- [2] ZUZÁK, Roman a Martina KÖNIGOVÁ. *Krizové řízení podniku*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 253 s. ISBN 978-80-247-3156-8.
- [3] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management I. – Ochrana obyvatelstva, Mimořádné situace*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005, 97 s. ISBN 80-7194-674-5.
- [4] HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde Praha, 2011, 456 s. ISBN 978-80-7201-827-7.
- [5] ŠENOVSKÝ, Michail a Vilém ADAMEC. *Základy krizového managementu*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004, 102 s. ISBN 80-86634-44-2.
- [6] KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2008, 346 s. ISBN 978-80-7201-690-7.
- [7] POLIÁN, Milan. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001, 342s. ISBN 8071750980.
- [8] Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému a o změnách některých zákonů
- [9] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon)
- [10] Zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky v plném znění
- [11] Zákon č. 283/1991 Sb., o Polici České republiky
- [12] Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a změně některých zákonů
- [13] Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy
- [14] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zařízeních)
- [15] Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- [16] Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
- [17] Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS
- [18] Zákon č. 135/1985 Sb., o požární ochraně
- [19] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Ochrana obyvatelstva*. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005, 140 s. ISBN 80-86634-70-1.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [20] *HZS Moravskoslezského kraje. Mimořádná událost.* [online]. 2015 [cit. 2015-1-5].
Dostupné z: <http://www.hzsmk.cz/index.php?a=cat.70>
- [21] *Článek Ministerstva vnitra.* [online]. 2015 [cit. 2015-1-5]. Dostupné z:
<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-krizova-situace.aspx>
- [22] *Článek HZS CR.* [online]. 2015 [cit. 2015-2-6]. Dostupné z:
<http://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizovestavy.aspx>
- [23] *Článek HZS CR. Kritická infrastruktura.* [online]. 2015 [cit. 2015-1-7]. Dostupné z:
<http://www.hzscr.cz/clanek/kriticka-infrastruktura-kriticka-infrastruktura.aspx>
- [24] *Článek Ministerstva vnitra. Orgány krizového řízení.* [online]. 2015 [cit. 2015-1-15].
Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/organy-krizoveho-rizeni.aspx>
- [25] *Město Mšeno.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/>
- [26] *Obec Zákolany: Kováry, Trněný Újezd, Zákolany.* [online]. [cit. 2015-04-27].
Dostupné z: <http://www.zakolany.cz/>
- [27] *Obec Karlovice.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.karlovice.eu/>
- [28] *Obec Rohov.* [online]. [cit. 2015-04-7]. Dostupné z: <http://www.rohov.cz/>
- [29] *Obec Březina.* [online]. [cit. 2015-04-8]. Dostupné z: <http://www.obec-brezina.cz/>
- [30] *Obec Vlasatice.* [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.vlasatice.cz/>
- [31] *Obec Malšovice.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.malšovice.cz/>
- [32] *Obec Chudrov.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.chudrov.cz/>
- [33] *Obec Paršovice.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.obecparšovice.cz/>
- [34] *Obec Laškov.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.laskov.cz/>
- [35] *Obec Ledenice.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.ledenice.cz/>
- [36] *Obec Malonty.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.obecmalonty.cz/>
- [37] *Obec Provodov.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.provodov.cz/>
- [38] *Obec Šumice.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.sumice.cz/>
- [39] *Obec Plasy.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.plasy.cz/>
- [40] *Obec Švihov.* [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.svihov.cz/>

- [41] *Obec Hajnice*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.hajnice.cz/>
- [42] *Obec Voděradý*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.voděradý.cz/>
- [43] *Obec Moravany*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.obec-moravany.cz/>
- [44] *Obec Choltice*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.choltice.cz/>
- [45] *Obec Křídla*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.obeckridla.cz/>
- [46] *Obec Rudíkov*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.rudikov.cz/>
- [47] *Obec Dubnice*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.dubnice.sweb.cz/>
- [48] *Obec Brniště*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.brniste.cz/>
- [49] *Obec Svatava*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.karlovarsky.cz/svatava/obec/>
- [50] *Obec Přebuz*. [online]. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.prebuz.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MU	Mimořádná událost.
KS	Krizová situace.
ORP	Obec s rozšířenou působností.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
ČR	Česká republika.
ČNB	Česká národní banka.
ČSÚ	Český statistický úřad.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
ISVS	Informační systém veřejné správy.
IČO	Identifikační číslo organizace.
DIČ	Daňové identifikační číslo.
KI	Kritická infrastruktura.
SDH	Sbor dobrovolných hasičů.
č.	Číslo.
Sb.	Sbírka.
JmK	Jihomoravský kraj.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 <i>Diagram obecného schématu krizového řízení</i> [2]	11
Obr. 2 <i>Graf – vyhodnocení webových stránek</i> [zdroj: vlastní]	36
Obr. 3 <i>Grafické znázornění SWOT analýzy</i> [zdroj: vlastní]	41

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 <i>Přehled vyhlášených krizových stavů</i> [22].....	13
Tab. 2 <i>Oslovené subjekty</i> [zdroj: vlastní].....	37
Tab. 3 <i>Check list</i> [zdroj: vlastní].....	37
Tab. 4 <i>SWOT analýza připravenosti krizového řízení</i> [zdroj: vlastní]	40